

**PROGRAMY
PROFILAKTYCZNE
REALIZOWANE PRZEZ NFZ**

Program profilaktyki raka piersi (mammografia)

Program adresowany jest do kobiet w wieku 45-74 lata, które spełniają jedno z poniższych kryteriów:

- nie miały wykonywanej mammografii w ciągu ostatnich dwóch lat,
- nie miały wcześniej stwierdzonej zmiany nowotworowej piersi o charakterze złośliwym,
- otrzymały w ramach programu profilaktyki raka piersi pisemne wskazanie do wykonania ponownej mammografii po 12 miesiącach z powodu obciążenia następującymi czynnikami ryzyka:
  - rak piersi wśród członków rodziny (matka, siostra, córka),
  - mutacja w obrębie genów BRCA1 lub BRCA2,
  - nie miały wcześniej stwierdzonej zmiany nowotworowej piersi o charakterze złośliwym.

Program profilaktyki raka szyjki macicy (cytologia)

Program adresowany jest do kobiet w wieku 25-64 lata:

- które nie miały wykonanej cytologii w ciągu ostatnich trzech lat,
- obciążonych czynnikami ryzyka (zakażonych wirusem HIV, przyjmujących leki immunosupresyjne, zakażonych HPV – typem wysokiego ryzyka),
- które nie miały wykonanej cytologii w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Kobiety, które były leczone z powodu nowotworu złośliwego szyjki macicy, po zakończeniu kontroli onkologicznej (decyzję podejmuje lekarz prowadzący leczenie onkologiczne) ponownie zostają objęte skryningiem cytologicznym.

Program pilotażowy badania stóp dzieci i młodzieży

Program adresowany jest dla dzieci od 5 do 16 roku życia.

Do udziału w programie nie jest potrzebne skierowanie.

Program obejmuje:

- badania manualne, które pozwalają na ocenę stanu stóp oraz zdiagnozowanie przyczyny i wskazanie miejsc, gdzie odczuwalny jest ból,
- badanie podoskopowe, czyli badanie diagnostyczne stóp, które daje wiele informacji dotyczących kształtu stopy, obecności zgrubień na podszwie, ale także umożliwia przeprowadzenie badania stabilności stóp,
- komputerowe badanie stóp na platformie polegające na pomiarze sił reakcji podłoża .

Program badań przesiewowych raka jelita grubego

Program adresowany jest do osób w wieku:

- od 50 do 65 lat,
- lub od 40 do 49 lat, jeśli u najbliższych krewnych pacjenta, rozpoznano nowotwór jelita grubego.

Do udziału w programie nie jest potrzebne skierowanie.
Wystarczy, że pacjent jest w grupie wiekowej, która kwalifikuje się
do wykonania przesiewowej kolonoskopii i zgłosi się
do placówki realizującej program.

Program profilaktyki gruźlicy

Program adresowany jest do osób powyżej 18. roku życia, a w szczególności osób, które :

- miały bezpośredni kontakt z osobami z już rozpoznaną gruźlicą,
- mają trudne warunki życiowe, mogące znacząco wpłynąć na wystąpienie choroby

(osoby niepełnosprawne, obciążone długotrwałą chorobą, obciążone problemem alkoholowym narkomanią, bezdomne, długotrwale bezrobotne).

Program badań prenatalnych

Program adresowany jest do kobiet w ciąży spełniających co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- wiek powyżej 35 lat,
- wystąpienie w poprzedniej ciąży aberracji chromosomowej płodu lub dziecka,
- stwierdzenie strukturalnych aberracji chromosomowych u ciężarnej lub u ojca dziecka,
- znacznie zwiększone ryzyko urodzenia dziecka dotkniętego chorobą uwarunkowaną monogenetycznie lub wieloczynnikową,
- stwierdzenie w czasie ciąży nieprawidłowego wyniku badania USG lub badań biochemicznych wskazujących na zwiększone ryzyko aberracji chromosomowej lub wady płodu.

Program profilaktyki chorób układu krążenia

Program adresowany jest do osób które:

- mają od 35 do 65 lat,
- złożyły deklarację wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- u których nie została dotychczas rozpoznana choroba układu krążenia, cukrzyca, przewlekła choroba nerek lub rodzinna hipercholesterolemia i które w okresie ostatnich pięciu lat nie korzystały ze świadczeń udzielanych w ramach profilaktyki chorób układu krążenia.

Kolejne świadczenie przysługuje po upływie 5 lat.

Wszystkie poradnie podstawowej opieki zdrowotnej mają obowiązek realizacji programu.

Program profilaktyki chorób odtytoniowych (w tym POChP)

Etap podstawowy adresowany jest do osób powyżej 18. roku życia palących papierosy, w tym - w zakresie diagnostyki POChP (przewlekłej obturacyjnej choroby płuc) - do kobiet i mężczyzn pomiędzy 40 a 65 rokiem życia:

- którzy nie mieli wykonanych badań spirometrycznych w ramach programu profilaktyki w ciągu ostatnich trzech lat,
- u których nie zdiagnozowano wcześniej, w sposób potwierdzony badaniem spirometrycznym, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, przewlekłego zapalenia oskrzeli lub rozedmy.

Etap specjalistyczny adresowany jest do osób uzależnionych od palenia tytoniu, skierowanych z etapu podstawowego programu realizowanego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub z oddziału szpitalnego oraz osób bez skierowania.

Program pilotażowy dotyczący traumy

Pilotaż ma poprawić jakość leczenia pacjentów przez praktyczne sprawdzenie sposobu organizacji opieki nad osobami po doświadczeniu traumy.

Do programu kwalifikują się pacjenci z traumą, która powstała z powodu:

- udziału w działaniach wojennych,
- doświadczeń uchodźczych,
- bycia ofiarą lub świadkiem przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej,
- udziału w wypadku komunikacyjnym (pośredniego lub bezpośredniego),
- innego zdarzenia losowego, które wpłynęło na zdrowie psychiczne pacjenta.

Leczenie e-uzależnień u dzieci – pilotaż

Z leczenia w ramach pilotażu skorzystają:

- dzieci przed rozpoczęciem nauki w szkole,
- dzieci i młodzież w wieku szkolnym – do czasu ukończenia nauki w szkołach ponadpodstawowych.

**Placówki, które realizują programy
dostępne są pod linkiem:**

<https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/programy-profilaktyczne/>